

مدیریت ریسک کشاورزی در ایران

و

نقش عملکرد بیمه

www.ketab.ir

نویسنده: فریبا اقبال صفت رونقی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : اقبال صفت رونقی، فریبا، ۱۳۵۹-
مشخصات نشر : مدیریت ریسک کشاورزی در ایران و نقش عملکرد بیمه
مشخصات ظاهری : تهران : شاپرک سرخ، ۱۳۹۴.
شابک : ۱۰۴ ص.
۳-۶۰-۷۷۷۰-۶۰۰-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی : فبیای مختصر
یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل
دسترسی است
رده بندی کنگره :
رده بندی دیویی :
شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۱۶۷۸۸

عنوان: مدیریت ریسک کشاورزی در ایران و نقش عملکرد بیمه
نویسنده : فریبا اقبال صفت رونقی

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۴

ناشر : شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان : ۱۰۰۰

قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۷۰-۶۰-۳

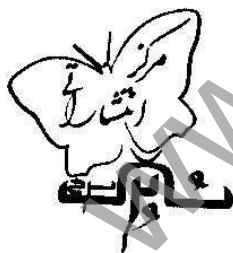
انتشارات شاپرک سرخ: تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جتی، پلاک ۲۶

واحد ۳

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۷۴۶

www.shaparac.com

به نام هستی

سیاس خداوندگاری را که با نشر این کتاب به بنده خویش توفیق خدمت عطا فرمود. کتاب حاضر با این هدف تألیف گردیده که بتواند یک کتاب راهنما واقع شود و مباحث آن بتواند کمک رسان عزیزان در رشته های مربوط به آن باشد.

موضوع مدیریت ریسک علی رغم آنکه کاربرد بسیاری در حوزه های اقتصادی دارد، متأسفانه به لحاظ منابع فارسی، موضوعی غریب است و منابع فارسی موجود در این حوزه، به عدد انگشتان دست هم نمی رسد.

کتاب مدیریت ریسک کشاورزی سعی دارد خشکی مباحث نظری این موضوع را بزداید و خواننده علاقمند به موضوع را به پیگیری موضوعات بعدی تشویق و خوانندگان غیرعلاقمند را حداقل تا پایان موضوع آغاز شده نگهدارد. با امید که قضاوت خوانندگان، با تلاش نویسنده جهت تحقق این هدف نزدیک باشد، کتاب حاضر تقدیم همه علاقمندان به این موضوع می شود. امید است که چاپ این کتاب توانسته باشد برای خوانندگان آن مفید واقع شود.

در پایان لازم می دانم از کلیه مشوقین سیاستگزاری کرده و مراتب قدردانی خود را از اعضای محترم شورای انتشارات و واحد چاپ و نشر اعلام دارم.

فهرست

عنوان	صفحه
فهرست	۵
مدیریت ریسک کشاورزی در ایران و نقش عملکرد بیمه	۷
پیشگفتار	۷
فصل اول	۹
کلیات	۹
مقدمه	۹
تاریخچه	۱۹
چند اصطلاح مهم برای مطالعه این کتاب	۲۲
فصل دوم	۲۵
آشنایی با ریسک	۲۵
مفهوم ریسک	۲۵
آیا ریسک هزینه اقتصادی دارد	۲۵
مدیریت ریسک در مزارع کشاورزی	۲۶
اهمیت ریسک	۲۷
ابعاد ریسک	۲۹
انواع ریسک	۳۰
ریسکهای غیرمالی	۳۴
ریسک در کشاورزی	۳۷
مدیریت ریسک	۳۸
ریسک قیمت و بازاریابی	۴۳
ریسک مالی	۴۴
رفتار افراد در برابر ریسک	۴۴
عوامل موثر در ریسک پذیری	۴۵
روشهای مقابله با ریسک	۴۵
تعدیل ریسک	۴۶

۴۶	پذیرش ریسک
۴۷	انتقال ریسک
۴۷	راههای به حداقل رساندن ریسک ها
۵۳	فصل سوم
۵۳	ویژگی های کشاورزی ایران
۵۴	تحلیل تطبیقی اقتصاد کشاورزی ایران و جهان
۵۹	فصل چهارم
۵۹	راهبردهای مدیریت ریسک در بخش کشاورزی
۵۹	بیمه و تأمین امنیت؛ ضرورتی برای سرمایه گذاری
۸۹	فصل پنجم
۸۹	نقش گلخانه در کم کردن ریسک کشاورزی
۹۰	ساخت گلخانه
۹۱	محصولات گلخانه ای
۹۱	مزیت های گلخانه
۹۵	فصل ششم
۹۵	سخن پایانی
۹۵	نتیجه گیری
۹۷	پیشنهادهای و راهکارها
۹۹	منابع

مدیریت ریسک کشاورزی در ایران و نقش عملکرد بیمه

پیشگفتار

در بازار رقابتی دنیای حاضر که سرمایه ها به سمت وسوی درآمد های قابل قبول و تعیین شده سوق پیدا می کند؛ کشاورزی به دلیل استفاده از نهاده های طبیعی همچون زمین و آب و وابستگی به شرایط اقلیمی و نیز سهم بودن در تولید ناخالص داخلی، تامین اشتغال برای درصد بالایی از نیروی کار، تامین مواد اولیه برای بخش صنعت و خدمات واز همه مهم تر تامین امنیت غذایی کشور در این میان جایگاه ویژه ای به خود اختصاص داده است. این موضوع وظیفه خطیری را متوجه سیاستگذاران سرمایه گذاری در این بخش می نماید، به گونه ای که می باید منابع محدود بودجه عمومی و سرمایه های خصوصی را به بهترین نحو به سوی سرمایه گذاری در بخش کشاورزی هدایت کنند و این محقق نمی شود مگر با کاهش ریسک و مدیریت آن که یکی از ابزار های مدیریت ریسک بیمه فعالیت کشاورزی است.

ریسک ها در کشاورزی، زندگی و درآمد زارعان را تحت تاثیر قرار می دهند و صدماتی را به محیط زیست آنها وارد می کنند و موجب فقیرتر شدن کشاورزان می شوند. بنابراین ریسک ها باید توسط کشاورزان مدیریت شوند. راهکارهای مدیریتی می تواند در جهت کاهش نوسان درآمدی مفید باشد. بیمه درآمدی با کاهش نوسانات مربوط به قیمت و تولید محصولات کشاورزی، می تواند این تغییرات احتمالی را مدیریت کند. به طور کلی کشاورزی فعالیتی همراه با ریسک است، به طوری که کشاورزان با انواع مختلفی از ریسک های آب و هوایی، آفات، بیماری، ریسک بازار و

مواد اولیه مواجه اند. هر ساله کشاورزان به دلیل داشتن درآمد نامطمئن، نگران پرداخت وام و هزینه های زندگی اند. البته ریسک یک عنصر اجتناب ناپذیر ولی قابل مدیریت در کسب و کار و تولید کشاورزی است. طرحهای مختلف بیمه کشاورزی از ابزارهای مدیریت ریسک است که طیف وسیعی از خطرات را پوشش می دهد و از پیش در اکثر کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مورد استفاده قرار گرفته اند. اما بیمه ابزاری هزینه بر است و بالطبع طراحی الگوهای بیمه ای جدید و ارائه آنها به گونه ای که از یک طرف درآمد تولیدکنندگان این بخش را تثبیت کند و از طرف دیگر هزینه های اجرایی بیمه را بکاهد باید از مهمترین مسائل محققین در حوزه مدیریت ریسک و بیمه محصولات کشاورزی باشد. سیستمهای بیمه ای به دلیل وجود اطلاعات نامتقارن، انتخاب نامساعد و مخاطرات اخلاقی با مشکلاتی در اجرا همراه هستند. با توجه به مشکلات طرح های سنتی بیمه محصولات کشاورزی مانند هزینه های اجرایی بالا و مشکلات اطلاعات نامتقارن، طرح بیمه بر اساس شاخص های آب و هوایی به عنوان یک ابزار کارآمد در مدیریت ریسک کشاورزی مطرح می شود.